

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS
STRATEGINIŲ POKYČIŲ VALDYMO GRUPĖS VYRIAUSIASIS PATARĖJO
VYGANTO KATKEVIČIAUS**

KOMANDIRUOTĖS ATASKAITA

2019-05-24
Vilnius

U.H. 3PR-59

1. **Komandiruotės tikslas:** dalyvauti NATO Bendrame sveikatos, žemės ūkio ir maisto (JHAFG) grupės posėdyje.
2. **Komandiruotės trukmė:** 2019 m. gegužės 23-24 d.(2 dienos)
3. **Komandiruotės vieta:** Briuselis (Belgija).
4. **Komandiruotės finansavimas:** komandiruotės išlaidos apmokamos iš Žemės ūkio ministerijos lėšų.
5. **Delegacijos sudėtis:** Strateginių pokyčių valdymo grupės vyriausiasis patarėjas Vygantas Katkevičius.
6. **Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:**

Sąjungininkų ir kviestų Suomijos, Švedijos ir Norvegijos atstovų susitikimas NATO HQ, gegužės 23 d. 10 val.

I. Sveikinimo kalba

II. Su JHAFG susijusi naujausia informacija

Pirmininkaujanti paminėjo šiuos svarbiausius klausimus:

- Šiomet NATO sukanka 70 metų, ši data bus plačia minima
- Birželio 24 d. numatomas NATO gynybos ministrų susitikimas.
- 2020 metais planuojama parengti Visuomenės pasirengimo civilinei gynybai ataskaitą.
- Rengiamos planavimo gairės nacionalinėms valdžios institucijoms švelninti nustatytas rizikas (planuojama paskelbti 2020 m. birželio mėn.).
- Praėjusią savaitę baigėsi krizių valdymo pratybos, kurios parodė, kad į visas veiklas reikia dar labiau įtraukti visuomenę.

III. Atsparios žemės ūkio ir maisto tarnybos/ištekliai

A) Kibernetinės grėsmės maisto ir vandens sektoriams/ištekliais

Šveicarijos atstovas (Sven Peter) supažindino su šioje šalyje taikoma praktika. Šveicarijoje patvirtinti privalomi kibernetinio saugumo (ICT) standartai, tačiau privačioms įmonėms jie yra rekomendacinio pobūdžio. Privatus verslas privalo pats pasirūpinti savo saugumu, bet standartai yra publikuoti ir visiems laisvai prieinami.

Standartus rengė privatūs ekspertai ir National Economic Supply (institucija, pavaldi Ekonomikos ministerijai) darbuotojai. Numatyti 106 veiksmai, būtini saugumui užtikrinti, taip pat numatytos specifinės priemonės Elektros, dujų, vandens ir maisto tiekimo sektoriams.

Valstybė neplanuoja įvesti privalomų standartų, nes tai sudarytų sąlyga auditoriams gerai uždirbti iš jų laikymosi kontrolės

B) Maisto ir vandens tiekimo saugumo priemonių užtikrinimo gairių atnaujinimas

Maisto ir vandens saugumo priemonių planavime svarbūs regioniniai aspektai. Šiuo metu išskirti keturi regionai: Juodosios, Viduržemio, Baltijos jūrų ir Šiaurės Atlanto. Jiems nustatomi baziniai reikalavimai, ypač daug dėmesio skiriama kariniam – civiliniam bendradarbiavimui, bendravimui tarp partnerių, bendroms krizių valdymo pratyboms. 2020 m. birželio mėn. planuojam pateikti ataskaitą apie visuomenės pasirengimą krizinėms situacijoms.

C) Tiekimo saugumo priemonių planavimas ir/arba pratybos. Pirmininkavo Wolf-Dether Roepke

Kai kurios šalys pasikeitė informacija apie vykdomus mokymus saugumo priemonių srityse. Vokietija: pratybos vyksta kas du metus (maisto sauga, dujų tiekimas); UK: atsakingas Vyriausybės departamentas, paskutinį kartą testuota elektros tiekimo sistema; Čekija: Mokymai- kas du metus, specialūs mokymais- atominės elektrinės pažeidimo atveju;

Pirmininkaujantis paprašė šalių pateikti informaciją apie vykdomus mokymus iki spalio 25 d. Kitame posėdyje numatoma skirti apie dvi valandas scenarijų nagrinėjimui ir patirties pasidalinimui. **Kitas posėdis preliminariai planuojamas lapkričio 25 d.** Papildoma informacija bus patalpinta SEPSI sistemoje.

D) Suomijos pristatymas apie trišalį tyrimo dėl tarpusavyje priklausomų tiekimo tarp Norvegijos, Švedijos ir Suomijos tiekimo sektorių.

Suomijos atstovas (Ilari Aula) pristatė vykdomą trišalį projektą apie tarpusavyje priklausomų tiekimo sektorių tyrimą. 2018 m. nutarta stiprinti Skandinavijos šalių bendradarbiavimą ir pradėti bendrą projektą. Projektą baigti planuojama 2020 m., apima komunikacijos, finansų infrastruktūros, farmacijos, maisto, vandens, transporto sektorius. Šalyse vienodas supratimas apie bendradarbiavimo poreikį, todėl nėra problemos dėl informacijos gavimo. Suomijos maisto sektorius mažiau priklausomas nuo importo, negu pavyzdžiui Švedijos ar Norvegijos (pusė maisto importuojama). Grėsmės - daugiausia tarpsektorinės. Tarp Skandinavijos šalių pasirašyti susitarimai dėl produktų tiekimo kritiniais atvejais, taip pat koordinuojami ir kitų klausimų sprendimo būdai, pvz. sausros atveju įvyko visų šalių + Danijos bendras susitikimas, kuriame nuspręsta atlikti studiją ir parengti rekomendacijas, kaip elgtis kitu panašiu atveju.

Sajungininkų ir kviestųjų susitikimas NATO HQ, gegužės 23 d., 14

- I. Sveikinimo kalba
- II. JHAFD susijusi naujausia informacija (NATO konfidencialu, dokumentas pateiktas)

III. Civilinio ir karinio bendradarbiavimo skatinimas

A) Norvegijos pristatymas (Rune Samner) apie maisto ir vandens tiekimą Trident Juncture metu

Pristatė maisto ir vandens tiekimo logistiką karinėse Trident Juncture pratybų metu. Trident Juncture 2018 – didžiausi NATO manevrai nuo antro pasaulinio karo. Didelę dalį logistikos darbų vykdė civiliai ir privačios kompanijos, tačiau tik registruotos Norvegijoje, didžiąją jų darbuotojų dalį turėjo sudaryti norvegai, įgyvendinta „host nation support – total defences“ koncepcija. Pratybų metu naudota 2000 mobilių tualetų, 3600 autobusų, 660 t skalbinių. Vanduo buvo naudojamas iš vandentiekio, tačiau daliniai, atvykę iš karštesnio klimato zonų, įpratę naudoti vandenį iš butelių. Vandens vartojama daugiau, negu numatyta iš anksto.

B) Gairės nacionalinėms valdžios institucijoms valdomam tiekimui ir paskirstymui

Darbo grupėje patvirtintos „Gairių nacionalinėms valdžios institucijoms valdomam tiekimui ir paskirstymui“ pakeitimai. Pastabos ir pasiūlymai buvo teikti iki vasario 22 d. gairių tikslas – padėti valdžios institucijoms garantuoti organizuotą perėjimą nuo įprastinės situacijos prie būsenos, kai saugumo situacija reikalauja įgyvendinti reguliavimo priemones tam, kad užtikrinti svarbių funkcijų ir paslaugų teikimo tęstinumą.

C) Civilinio – karinio bendradarbiavimas maisto ir vandens išteklių apsaugai nuo CBRN incidentų

Pasikeista nuomonėmis apie pažeidžiamumą ir planuojamas priemonės apsaugoti vandens ir maisto išteklius ir/arba prisitaikymą po CBRN incidentų.

IV. NATO gynybos planavimo procesas (NDPP)

2019 m. Gynybos planavimo gebėjimų apžvalga ir 2020 m. apžvalgos apie civilinį pasiruošimą būklę rengimo procesas
(DĖL LĖKTUVO SKRYDŽIŲ TVARKARAŠČIO - NEDALYVAUTA)

V. NATO krizių valdymas

A) JHAFG (žemės ūkis ir maistas) civilinių ekspertų statusas

Dokumentas: Civilinių ekspertų sąrašas

(DĖL LĖKTUVO SKRYDŽIŲ TVARKARAŠČIO - NEDALYVAUTA)

VI. Baigiamasis žodis

(DĖL LĖKTUVO SKRYDŽIŲ TVARKARAŠČIO - NEDALYVAUTA)